

Dins l'imaginari occitan, coneissèm lo mostre de l'aiga que sa forma còmbia segon lo territòri : lo Drac. Lei pòbles aquatics nos fascinan dempuèi que sabèm contar d'istòrias, en Grècia coma en Sueda. Ara per contar de legendas fantasticas, nos fau una avalanca de dòlars e escampar leis idèas en 3D sus un ecran ; ansin aquò comptarà dins la memòria collectiva mondiala e sauvarà lei salas de cinéma. Vaquí donc Avatar 2, realizat per James Cameron, que, per son messatge, sa moralà e sei personatges, visa l'universau... e la capitada economica.

Ne'n vòls de chifras ? Ambe dos miliards e mieg de dòlars de recepta, lo filme a recoltat mai d'argent que d'autrei blockbusters coma *Avengers : Endgame*. La projecccion dura 3 h 13, 31 minutats de mai que lo promier, e l'actritz Kate Winslet retròba lo realitzator 25 ans après *Titanic*. L'escenari es hollywoodian : un marrit blanc s'atissa après un brave òme blau e sa familha blava esconduts dins lo monde blau d'aiga per trobar l'espitalitat. L'integracion blava es pas aisida e la mar es pas respectada per l'òme blanc.

L'ensems es guerrier, pròche dau *Terminator* qu'aviá marcat per sa violéncia en 1984, mai lei valors d'*Avatar 2* son «respectablas» : la familha sacrada, lo ròtle protector de l'òme, son never d'un autre siècle que fa d'eu un bòn marit, e patin e cofin. Apondretz lei gròs esclòps dau messatge ecologic : fau protegir la natura e mèfi a la pesca en mar.

Leis espectators lausan lo decor perfech, lei peis que te balhan lo bonjorn quora passan devant tei besicles 3D, mai au bot de tres oras as la tèsta coma un aquàrium. Claustrofòbe que siáu, ai verificat tres còps onte se trovava la sortida. Cameron, ie podèm pas levar, es balés e l'aiga es son domeni, per dire pas son obsession. Es talament menimós que son trabalh aquàtic dura dempuèi *Abyss*, *Titanic* e *Avatar 1* (2009 !) e nos congosta de sa cerca scientifica que fa d'aqueu filme un prodigi tecnic e d'observacion.

Mai a ieu me mancava un racònte inedich, ò un pauc de poesia. Comprene lo messatge ecologic, mens la leiçon de moralà. Vaquí Sigourney Weaver, actritz mitic d'*Alien*, favorida de Cameron, que per lo progrès tecnic jòga Kiri la joventa, e que ven m'explicar lo perque d'un messatge tant pesuc : « Es d'aquò que charra *Avatar* : l'avuglament fàcia

a ciò que nos environa, a la valor de la vida, de la natura e de la biodiversitat ! Longtemps, se siam pas avisats dau mau que fasèm au cada jorn a la planète. Es lo messatge principau dau filme. S'es gastat lo climat dempuèi 2009, i a una vertadièra urgéncia desenant... » D'acòrdi mai toteis aquelei guèrras faciles, maniqueanas, mancan pas un pauc de nuança ? « Çò que m'engana, apond la Sigourney, es ma sensibilitat europea tròp apregondida e tròp complexa a rapòrt d'un american mondializat e sensa cultura : en França, siatz fòrça en avança sus lo subjècte. En America, fasèm de progrès mai es malaisit quora vesèm la resisténcia d'unei politics que s'opausan a la lucha contra lo rescaufament climatic. Pasmens, son pas nècís leis Americans ! Sabèm que lei temps còmbian. Es d'alhors la mema causa en verai sus Tèrra coma en ficcion dins *Avatar*. »

Aviáu ben comprés : *Avatar* es lo mirau aquàtic de nòstra misèria. Siam sauvats ! Que viscan *Avatar 3* e *4* (a venir) per m'explicar un pauc mielhs coma vira la planeta. Sigourney-Kiri serà enfin entenduda per lei mèstres dau monde blanc dins 24 ans, lo temps de realizar lei darniers opus e de mestrejar de novèlei tecnicas espectaclosas.

Avatar : La Voie de l'eau
James Cameron
Lightstorm Entertainment
20th Century Studios, 2022
192 minutes

